

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΑΤΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΚΟΙΝΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Στρασβούργο, 12.3.2019
JOIN(2019) 5 final

**ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

ΕΕ-Κίνα - Στρατηγική προοπτική

I. Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και η Κίνα συνδέονται με μακροχρόνια σχέση. Πρόκειται για δύο από τις τρεις μεγαλύτερες οικονομικές και εμπορικές δυνάμεις στον κόσμο. Η Κίνα είναι σήμερα ο δεύτερος σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της ΕΕ μετά τις ΗΠΑ, ενώ η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Κίνας¹. Οι δύο πλευρές έχουν αναλάβει δέσμευση υπέρ μιας συνολικής στρατηγικής εταιρικής σχέσης, όπως διατυπώνεται στο «Στρατηγικό Θεματολόγιο Συνεργασίας ΕΕ-Κίνας για το 2020»².

Ωστόσο, στην Ευρώπη καθίσταται ολοένα και εντονότερη η εκτίμηση ότι έχει μεταβληθεί η ισορροπία μεταξύ των προκλήσεων και των ευκαιριών που εμφανίζει η Κίνα. Την τελευταία δεκαετία, η οικονομική ισχύς και η πολιτική επιρροή της Κίνας έχουν αυξηθεί σε πρωτοφανή βαθμό και με άνευ προηγουμένου ταχύτητα, γεγονός που αποτυπώνει τις φιλοδοξίες της να καταστεί ηγετική δύναμη παγκοσμίως.

Η Κίνα δεν μπορεί πλέον να θεωρείται αναπτυσσόμενη χώρα. Αποτελεί βασικό παγκόσμιο παράγοντα και ηγετική τεχνολογική δύναμη. Η αυξανόμενη παρουσία της στον κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της Ευρώπης, θα πρέπει να συνοδεύεται από μεγαλύτερο βαθμό ανάληψης ευθυνών για την τήρηση της βασιζόμενης σε κανόνες διεθνούς τάξης, καθώς και από αύξηση της αμοιβαιότητας, της μη εισαγωγής διακρίσεων και του ανοικτού χαρακτήρα του συστήματός της. Οι δημοσίως διακηρυγμένες μεταρρυθμιστικές φιλοδοξίες της Κίνας θα πρέπει να μεταφραστούν σε πολιτικές ή δράσεις ανάλογες του ρόλου και των ευθυνών της.

Η στρατηγική του 2016 για την Κίνα³ παραμένει ο ακρογωνιαίος λίθος της συνεργασίας της ΕΕ με την εν λόγω χώρα, καθώς παρέχει τη βάση για την περαιτέρω μετατόπιση της πολιτικής της ΕΕ προς μια πιο ρεαλιστική, αποφασιστική και πολύπλευρη προσέγγιση⁴. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί ότι οι σχέσεις με αυτόν τον στρατηγικό εταίρο καθορίζονται σε μια δίκαιη, ισορροπημένη και αμοιβαία επωφελή διαδικασία.

Η Κίνα είναι ταυτόχρονα, σε διάφορους τομείς πολιτικής, εταίρος συνεργασίας με τον οποίο η ΕΕ έχει στενά ευθυγραμμισμένους στόχους, διαπραγματευτικός εταίρος με τον οποίο η ΕΕ πρέπει να βρει μια ισορροπία συμφερόντων, οικονομικός ανταγωνιστής στην επιδίωξη της τεχνολογικής πρωτοπορίας, και συστημικός αντίπαλος που προωθεί εναλλακτικά μοντέλα διακυβέρνησης. Το γεγονός αυτό απαιτεί μια ευέλικτη και ρεαλιστική προσέγγιση από το σύνολο της ΕΕ που θα επιτρέπει την βάσει αρχών υπεράσπιση των συμφερόντων και των αξιών της. Τα εργαλεία και οι τρόποι συνεργασίας της ΕΕ με την Κίνα θα πρέπει επίσης να διαφοροποιούνται ανάλογα με τα ζητήματα και τις πολιτικές που διακυβεύονται. Η ΕΕ θα πρέπει να αξιοποιήσει τους δεσμούς μεταξύ

¹ Το 2017, η ΕΕ ήταν ο μεγαλύτερος εταίρος της Κίνας με μερίδιο 13 % επί των εισαγωγών εμπορευμάτων στην Κίνα (217 δισ. EUR) και 16 % επί των εξαγωγών εμπορευμάτων από την Κίνα (332 δισ. EUR). Το ίδιο έτος, η Κίνα είχε μερίδιο 11 % στις εξαγωγές εμπορευμάτων εκτός της ΕΕ (198 δισ. EUR) και στις εισαγωγές εμπορευμάτων εκτός της ΕΕ η Κίνα ήταν ο μεγαλύτερος εταίρος με μερίδιο 20 % (375 δισ. EUR).

² [Στρατηγικό Θεματολόγιο Συνεργασίας ΕΕ-Κίνας για το 2020](#), 2013.

³ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – Στοιχεία για μια νέα στρατηγική της ΕΕ όσον αφορά την Κίνα, JOIN (2016) 30, 22.06.2016, και συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2016, σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την Κίνα.

⁴ Η ΕΕ εμμένει στην πολιτική της «μίας Κίνας». Η ΕΕ επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της να συνεχίσει να αναπτύσσει τις σχέσεις της με την Ταϊβάν και να υποστηρίζει τις κοινές αξίες στις οποίες βασίζεται το σύστημα διακυβέρνησής της, όπως ορίζεται στη στρατηγική της ΕΕ για την Κίνα του 2016.

των διαφόρων τομέων και πεδίων πολιτικής, ώστε να ασκεί μεγαλύτερη επιρροή κατά την επιδίωξη των στόχων της.

Η απόκριση της ΕΕ θα πρέπει να βασίζεται σε τρεις στόχους:

- Βάσει σαφώς καθορισμένων συμφερόντων και αρχών, η ΕΕ θα πρέπει να εμβαθύνει τη συνεργασία της με την Κίνα για την προώθηση κοινών συμφερόντων σε παγκόσμιο επίπεδο.
- Η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώξει αποφασιστικά να διέπεται η οικονομική σχέση από πιο ισόρροπους και αμοιβαίους όρους.
- Τέλος, προκειμένου να διατηρήσει μακροπρόθεσμα την ευημερία, τις αξίες και το κοινωνικό της μοντέλο, υπάρχουν τομείς στους οποίους η ίδια η ΕΕ πρέπει να προσαρμοστεί στη μεταβαλλόμενη οικονομική πραγματικότητα και να ενισχύσει τις εσωτερικές της πολιτικές και τη βιομηχανική της βάση.

Η εξεύρεση της σωστής ισορροπίας μεταξύ των πολιτικών προσεγγίσεων είναι ζήτημα πολιτικής κρίσης που απαιτεί την προσοχή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Τόσο η ΕΕ όσο και τα κράτη μέλη της μπορούν να επιτύχουν τους στόχους τους όσον αφορά την Κίνα μόνο εάν υπάρχει **πλήρης ενότητα**. Στη συνεργασία τους με την Κίνα, **όλα τα κράτη μέλη, τόσο μεμονωμένα όσο και στο πλαίσιο υποπεριφερειακών πλαισίων συνεργασίας**, όπως το σχήμα 16+1⁵, έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν τη συνοχή με τη νομοθεσία, τους κανόνες και τις πολιτικές της ΕΕ.

Η παρούσα κοινή ανακοίνωση αξιολογεί τις πολλαπλές διαστάσεις των σχέσεών μας και τις σχετικές ευκαιρίες και προκλήσεις και **προσδιορίζει 10 συγκεκριμένες δράσεις** προς συζήτηση και έγκριση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

II. Συνεργασία με την Κίνα για τη στήριξη μιας αποτελεσματικής πολυμερούς προσέγγισης και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής

Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να συνεργαστεί με την Κίνα για την **τήρηση της βασιζόμενης σε κανόνες διεθνούς τάξης**. Η Κίνα έχει εκφράσει τη δέσμευσή της για ένα δίκαιο και ισόρροπο παγκόσμιο μοντέλο διακυβέρνησης. Ταυτόχρονα, η δέσμευση της Κίνας υπέρ της πολυμέρειας είναι μερικές φορές επιλεκτική και βασίζεται σε μια διαφορετική αντίληψη της βασιζόμενης σε κανόνες διεθνούς τάξης. Η Κίνα έχει επαναλάβει συχνά το θεμιτό αίτημά της για μεταρρύθμιση της παγκόσμιας διακυβέρνησης προκειμένου να δοθούν περισσότερες δυνατότητες συμμετοχής και λήψης αποφάσεων στις αναδυόμενες οικονομίες, ωστόσο δεν υπήρξε πάντα διατεθειμένη να αποδεχθεί νέους κανόνες οι οποίοι να αντικατοπτρίζουν την ευθύνη και την υποχρέωση λογοδοσίας που συνεπάγεται ο ενισχυμένος ρόλος της. Η επιλεκτική στήριξη ορισμένων κανόνων σε βάρος άλλων υπονομεύει τη βιωσιμότητα της βασιζόμενης σε κανόνες διεθνούς τάξης.

Η ΕΕ δεσμεύεται να υποστηρίξει την **αποτελεσματική πολυμερή συνεργασία**, με άξονα τα Ηνωμένα Έθνη. Ως μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και χώρα που έχει ωφεληθεί από το πολυμερές σύστημα, η Κίνα έχει την ευθύνη να στηρίζει και τους τρεις πυλώνες των Ηνωμένων Εθνών, δηλαδή τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ειρήνη και ασφάλεια και την ανάπτυξη.

Η ικανότητα της ΕΕ και της Κίνας να **συνεργάζονται αποτελεσματικά σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα** θα αποτελέσει σημαντικό μέτρο αξιολόγησης της ποιότητας των διμερών τους σχέσεων. Η ΕΕ αναγνωρίζει την πρόοδο που έχει σημειώσει η Κίνα όσον

⁵ Γνωστό και ως «Συνεργασία μεταξύ της Κίνας και των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης».

αφορά τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα. Ωστόσο, από άλλες απόψεις, η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κίνα επιδεινώνεται, ιδίως στο Xinjiang και όσον αφορά τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, όπως φαίνεται από τις συνεχιζόμενες διώξεις των δικηγόρων και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα ανθρώπινα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ και άλλων κρατών στην Κίνα πρέπει να προστατεύονται. Πρέπει να γίνεται σεβαστός ο υψηλός βαθμός αυτονομίας που προβλέπεται στον Θεμελιώδη Νόμο του Χονγκ Κονγκ.

Οι κοινές δεσμεύσεις και συμφέροντα της ΕΕ και της Κίνας για την παγκόσμια βιώσιμη ανάπτυξη και το Θεματολόγιο του 2030 προσφέρουν ευκαιρίες για στενότερη συνεργασία, μεταξύ άλλων και σε τρίτες χώρες. Υπάρχει πραγματική ανάγκη για συνεργασία και διάθεση των σημαντικών πόρων που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. Λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές επενδύσεις της Κίνας στις χώρες εταίρους, θα πρέπει να διαδραματίσει πιο ενεργό ρόλο ως χορηγός δημόσιας βοήθειας για την ανάπτυξη και ως εταίρος σε πολυμερή φόρουμ. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να καθιερώσουμε διάλογο, να επιδιώξουμε συνέργειες και να δώσουμε περαιτέρω ώθηση στη διατήρηση της δυναμικής όσον αφορά την υλοποίηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης σε τρίτες χώρες.

Δεδομένου ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ αποτελούν συλλογικά τον μεγαλύτερο συνεισφέροντα στον προϋπολογισμό των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της ειρήνης⁶ και ότι η Κίνα είναι ο αμέσως μεγαλύτερος συνεισφέρων μετά τις ΗΠΑ, θα πρέπει να αναζητηθούν ευκαιρίες ανταλλαγής επιχειρησιακών εμπειριών στον τομέα αυτό.

Δράση 1: Η ΕΕ θα ενισχύσει τη συνεργασία της με την Κίνα με στόχο την ανάληψη των κοινών ευθυνών και στους τρεις πυλώνες των Ηνωμένων Εθνών: τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ειρήνη και την ασφάλεια, την ανάπτυξη.

Όσον αφορά την κλιματική αλλαγή, η Κίνα είναι ταυτόχρονα η μεγαλύτερη πηγή εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στον κόσμο και ο μεγαλύτερος επενδυτής σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η ΕΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τον ρόλο της Κίνας ως ενός από τους κύριους υπέρμαχους της Συμφωνίας του Παρισιού. Ταυτόχρονα, η Κίνα κατασκευάζει σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα σε πολλές χώρες, γεγονός που υπονομεύει την επίτευξη των παγκόσμιων στόχων της συμφωνίας του Παρισιού. Στο ζήτημα της κλιματικής αλλαγής και της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, η Κίνα είναι στρατηγικός εταίρος με τον οποίο πρέπει να συνεχίσουμε να αναπτύσσουμε στενές σχέσεις δεδομένου του μεγέθους των εκπομπών της (περίπου 27 % του συνόλου των εκπομπών παγκοσμίως), που εξακολουθεί να αυξάνεται. Η εταιρική μας σχέση είναι ουσιαστικής σημασίας για την επιτυχία της παγκόσμιας δράσης για το κλίμα, για τις προσπάθειες μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας και για τη διακυβέρνηση των ωκεανών. Η δέσμευση της Κίνας ότι θα κορυφώσει τις εκπομπές της πριν από το 2030 θα δώσει νέα ώθηση στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής όπως προβλέπει η συμφωνία του Παρισιού και θα εμπνεύσει και άλλους να αναλάβουν δράση σε παγκόσμιο επίπεδο. Επιπλέον, η ΕΕ και η Κίνα θα πρέπει να ενισχύσουν τη συνεργασία τους στον τομέα της βιώσιμης χρηματοδότησης προκειμένου να διοχετεύσουν τις ροές ιδιωτικών κεφαλαίων προς μια πιο βιώσιμη και κλιματικά ουδέτερη οικονομία.

⁶ Για την περίοδο 2016-2018, το συλλογικό μερίδιο των 28 κρατών μελών της ΕΕ στον προϋπολογισμό για τη διατήρηση της ειρήνης ανήλθε σε 31,96 %. Το μερίδιο της Κίνας αντιπροσώπευσε το 10,24 %.

Δράση 2: Για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, η ΕΕ καλεί την Κίνα να κορυφώσει τις εκπομπές της πριν από το 2030, σύμφωνα με τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού.

III. Δέσμευση υπέρ της διεθνούς ειρήνης, ασφάλειας και βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης

Η Κίνα είναι στρατηγικός εταίρος της ΕΕ στην αντιμετώπιση παγκόσμιων και διεθνών προκλήσεων. Ταυτόχρονα, υπάρχουν ανησυχίες και διαφορές σχετικά με την ασφάλεια όσον αφορά την εφαρμογή του διεθνούς δικαίου, τον σεβασμό της χρηστής διακυβέρνησης και τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.

Η Κίνα έχει την ικανότητα και την ευθύνη να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην **αντιμετώπιση περιφερειακών προκλήσεων ασφάλειας**. Για παράδειγμα, η συμμετοχή και η υποστήριξη της Κίνας στο κοινό ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για το Ιράν αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα ο οποίος συνέβαλε, καταρχήν, στην επίτευξη της συμφωνίας ενώ σήμερα εξασφαλίζει την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή της⁷. Οι συντονισμένες προσεγγίσεις της ΕΕ και της Κίνας όσον αφορά την καταπολέμηση της πειρατείας στον Κόλπο του Άντεν και στα ανοικτά του Κέρατος της Αφρικής έχουν αυξήσει την ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών στις εν λόγω περιοχές.

Η περαιτέρω συνεργασία παραμένει σημαντική για την ενίσχυση της πολιτικής εμπιστοσύνης. Η Κίνα θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της αποπυρηνικοποίησης της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κορέας. Η ΕΕ επιθυμεί επίσης να συνεργαστεί με την Κίνα για τη στήριξη της μελλοντικής ειρηνευτικής διαδικασίας στο Αφγανιστάν και για την αντιμετώπιση της κρίσης των Ροχίνγκια στη Μιανμάρ.

Οι **ναυτικές διεκδικήσεις** της Κίνας στη Νότια Σινική Θάλασσα και η άρνησή της να αποδεχθεί τις δεσμευτικές αποφάσεις διαιτησίας που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας επηρεάζουν τη διεθνή έννομη τάξη και δυσχεραίνουν την αποκλιμάκωση των εντάσεων οι οποίες επηρεάζουν θαλάσσιες λωρίδες επικοινωνίας που είναι ζωτικής σημασίας για τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ⁸. Βρίσκονται επίσης σε αντίθεση με τις απαιτήσεις της Κίνας για εκπροσώπησή της σε θέματα της Αρκτικής.

Η αύξηση των στρατιωτικών ικανοτήτων της Κίνας, σε συνδυασμό με το συνολικό όραμά της και τη φιλοδοξία της να διαθέτει τις πλέον τεχνολογικώς προηγμένες στρατιωτικές δυνάμεις έως το 2050, παρουσιάζει προβλήματα ασφάλειας για την ΕΕ, ήδη σε βραχυπρόθεσμη έως μεσοπρόθεσμη προοπτική. Οι διατομεακές υβριδικές απειλές, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων ενημέρωσης, και οι μεγάλες στρατιωτικές ασκήσεις, όχι μόνο υπονομεύουν την εμπιστοσύνη, αλλά συνιστούν και πρόκληση για την ασφάλεια της ΕΕ και πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο της αμοιβαίας μας σχέσης.

Δράση 3: Η ΕΕ θα εμβαθύνει τη συνεργασία με την Κίνα σε θέματα ειρήνης και ασφάλειας, αξιοποιώντας τη θετική συνεργασία στο πλαίσιο του κοινού ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης για το Ιράν.

⁷ Αυτό πραγματοποιείται, μεταξύ άλλων, μέσω της συμπροεδρίας της ομάδας εργασίας για το έργο εκσυγχρονισμού του Arak και μέσω των προσπαθειών για τη διατήρηση των οφελών από την άρση των κυρώσεων.

⁸ Βλ. δήλωση της Υπατης Εκπροσώπου εξ ονόματος της ΕΕ, της 15ης Ιουλίου 2016, σχετικά με την απόφαση που ελήφθη στην υπόθεση διαιτησίας μεταξύ της Δημοκρατίας των Φιλιππίνων και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας.

Οι επιχειρηματικές και επενδυτικές δραστηριότητες της Κίνας σε τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των Δυτικών Βαλκανίων, των γειτονικών χωρών της ΕΕ και της Αφρικής έχουν καταστεί πολύ ευρείες. **Οι κινεζικές επενδύσεις έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη των οικονομιών πολλών χωρών υποδοχής.** Ταυτόχρονα, οι εν λόγω επενδύσεις συχνά **παραμελούν την κοινωνικοοικονομική και οικονομική βιωσιμότητα** και ενδέχεται να οδηγήσουν σε υψηλό χρέος και εκχώρηση του ελέγχου επί στρατηγικών στοιχείων ενεργητικού και πόρων. Τούτο υπονομεύει τις προσπάθειες για προώθηση της χρηστής κοινωνικής και οικονομικής διακυβέρνησης και, κυρίως, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Επιπλέον, οι ευρωπαϊκές εταιρείες βρίσκονται αντιμέτωπες με την απουσία ανταγωνισμού επί ίσοις όροις όταν ανταγωνίζονται σε αγορές τρίτων χωρών με κινεζικές εταιρείες οι οποίες έχουν πρόσβαση σε δάνεια με εγγύηση του Δημοσίου και σε εξαγωγικές πιστώσεις με προτιμησιακούς όρους ενώ εφαρμόζουν διαφορετικά εταιρικά και εργασιακά πρότυπα.

Υπό το πρίσμα αυτό, η ΕΕ θα πρέπει να συνεχίσει να προωθεί **τη σταθερότητα, τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και τον σεβασμό της χρηστής διακυβέρνησης**, σε συνεργασία με τρίτες χώρες και με ακόμη μεγαλύτερη αποφασιστικότητα. Η εντονότερη διεθνής παρουσία της Κίνας μπορεί να προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες για τριμερή συνεργασία και θετική ανάπτυξη κοινής δράσης, με μοχλό τη ζήτηση και με άξονα τα αμοιβαία συμφέροντα και την αμοιβαία κατανόηση, σε περιοχές που έχουν προτεραιότητα για την ΕΕ, όπως η Αφρική. Η ΕΕ θα ενθαρρύνει την Κίνα, αφενός, να βελτιώσει τη διαφάνεια και τη βιωσιμότητα ως προς το χρέος εφαρμόζοντας τις επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές της G20 σχετικά με τη βιώσιμη χρηματοδότηση και, αφετέρου, να στηρίξει τις συνεχείς προσπάθειες της Λέσχης των Παρισίων προς την κατεύθυνση της ένταξης των πιστωτών των αναδυόμενων αγορών.

Στα Δυτικά Βαλκάνια και στις γειτονικές της χώρες, η ΕΕ έχει ζωτικό συμφέρον να συνεχίσει να εφαρμόζει αποτελεσματικά τις πολιτικές της για τη διεύρυνση και τη γειτονία, ακριβώς προκειμένου να ενισχύσει την ανθεκτικότητα των εταίρων της και να εξασφαλίσει τον πλήρη σεβασμό των αξιών, των κανόνων και των προτύπων της ΕΕ, ιδίως σε βασικούς τομείς όπως το κράτος δικαίου, οι δημόσιες συμβάσεις, το περιβάλλον, η ενέργεια, οι υποδομές και ο ανταγωνισμός. Προς τον σκοπό αυτόν απαιτείται η πλήρης εφαρμογή νομικά δεσμευτικών διεθνών συμφωνιών⁹ και η ιεράρχηση των σχετικών διαπραγματευτικών κεφαλαίων της διαδικασίας διεύρυνσης προκειμένου να κατευθύνουν πιο αποφασιστικά τις μεταρρυθμίσεις.

Προκειμένου να στηριχθούν οικονομικά οι στόχοι της ΕΕ και να προωθηθούν οι επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα, χρειάζεται **να επιτευχθεί γρήγορα συμφωνία σχετικά με τα μέσα εξωτερικής δράσης του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου**, όπως ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας¹⁰ και ο Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας με το σχετικό Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+, και ιδίως η προβλεπόμενη εγγύηση επενδύσεων (60 δισ. EUR)¹¹.

⁹ Όπως οι συμφωνίες σταθεροποίησης και οι συμφωνίες σύνδεσης / οι σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών.

¹⁰ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (MIPB II), COM (2018) 465 final της 14.6.2018.

¹¹ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας, COM (2018) 460 final της 14.6.2018.

Η στρατηγική της ΕΕ για τη διασύνδεση της Ευρώπης και της Ασίας¹² παρέχει ένα σαφές πλαίσιο συνεργασίας με τους εταίρους μας στη βάση της εμπιστοσύνης, επιτρέποντας στην Ένωση να αναζητά συνέργειες μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένης της Κίνας, στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής συνδεσιμότητας, με βάση τους διεθνείς κανόνες και πρότυπα. Οι βασικές αρχές στις οποίες στηρίζονται οι προσπάθειες της ΕΕ για τη συνδεσιμότητα είναι η οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα, η διαφάνεια, οι ανοικτές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων και ο ανταγωνισμός επί ίσοις όροις.

Η πλατφόρμα διασύνδεσης ΕΕ-Κίνας αποτελεί μια πρώτη ευκαιρία για ενίσχυση της συνεργασίας και για ανάπτυξη δράσης στη βάση της αμοιβαιότητας και της διαφάνειας, και θα πρέπει να επεκταθεί. Αποσκοπεί στην προώθηση βιώσιμων διαδρόμων μεταφορών με βάση τις αρχές που διέπουν την πολιτική για τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών. Η επικείμενη δρομολόγηση μελέτης σχετικά με τους σιδηροδρομικούς διαδρόμους, μεταξύ της ΕΕ και της Κίνας, αποτελεί παράδειγμα της δυνατότητας δημιουργίας συνεργειών με την πολιτική για τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών¹³.

Δράση 4: Στο πλαίσιο της διατήρησης του ενδιαφέροντός της για σταθερότητα, βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και χρηστή διακυβέρνηση στις χώρες εταίρους, η ΕΕ θα εφαρμόσει πιο αποφασιστικά τις υφιστάμενες διμερείς συμφωνίες και χρηματοδοτικά μέσα και θα συνεργαστεί με την Κίνα ώστε να ακολουθούνται οι ίδιες αρχές μέσω της εφαρμογής της στρατηγικής της ΕΕ για τη σύνδεση Ευρώπης και Ασίας.

IV. Επίτευξη μιας πιο ισόρροπης και βασισμένης στην αμοιβαιότητα εμπορικής και επενδυτικής σχέσης

Η ΕΕ και η Κίνα συνιστούν, εκάστη για την άλλη, στρατηγικές αγορές, με μέσο όγκο συναλλαγών πάνω από 1 δισ. EUR ημερησίως. Η αναπτυσσόμενη εγχώρια αγορά της Κίνας και η οικονομική της βαρύτητα δημιουργούν σημαντικές ευκαιρίες. Εξάλλου, η Κίνα καθίσταται όλο και περισσότερο στρατηγικός ανταγωνιστής για την ΕΕ ενώ δεν εφαρμόζει την αμοιβαιότητα όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά και δεν διατηρεί ίσους όρους ανταγωνισμού. Η αυξανόμενη οικονομική βαρύτητα της Κίνας αυξάνει τον κίνδυνο αρνητικών δευτερογενών επιπτώσεων για την παγκόσμια οικονομία λόγω στρεβλώσεων στο οικονομικό σύστημα της Κίνας και πιθανής αιφνίδιας οικονομικής ύφεσης. Η προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την Κίνα θα πρέπει, ως εκ τούτου, να λαμβάνει υπόψη την εξελισσόμενη φύση της κινεζικής οικονομίας.

Οι προορατικές και κρατικές βιομηχανικές και οικονομικές πολιτικές της Κίνας όπως η «Made in China 2025»¹⁴ έχουν ως στόχο να αναπτύξουν εγχώριους πρωταθλητές και να τους βοηθήσουν να αναδειχτούν σε ηγετικές θέσεις παγκοσμίως σε στρατηγικούς τομείς

¹² Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με θέμα «Σύνδεση της Ευρώπης και της Ασίας - Δομικά στοιχεία μιας στρατηγικής της ΕΕ», JOIN (2018) 31 της 19.9.2018.

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) 1315/2013 περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 1.

¹⁴ Προώθηση τομέων όπως η βιομηχανία προηγμένης τεχνολογίας των πληροφοριών, τα μηχανήματα και η ρομποτική, ο εξοπλισμός για την αεροδιαστημική και αεροναυπηγική βιομηχανία, ο εξοπλισμός για τη ναυτική μηχανολογία και τα πλοία υψηλής τεχνολογίας, ο εξοπλισμός υψηλής τεχνολογίας για τις σιδηροδρομικές μεταφορές, τα οχήματα χαμηλού ενεργειακού κόστους και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τα μηχανήματα και ο τεχνικός εξοπλισμός για τη γεωργία, νέα υλικά, η βιοφαρμακευτική και ιατρικά προϊόντα
υψηλών επιδόσεων.

Βλ.: 中国制造2025 (Made in China 2025), Κρατικό Συμβούλιο, 8 Μαΐου 2015.

υψηλής τεχνολογίας. **Η Κίνα διαφυλάσσει τις εγχώριες αγορές** για τους πρωταθλητές της· τους προστατεύει από τον ανταγωνισμό χρησιμοποιώντας το επιλεκτικό άνοιγμα της αγοράς, τις αδειοδοτήσεις και άλλους επενδυτικούς περιορισμούς· τις μεγάλες επιχορηγήσεις τόσο σε κρατικές όσο και σε ιδιωτικές εταιρείες· το κλείσιμο της εγχώριας αγοράς δημόσιων συμβάσεων· απαιτήσεις τοπικοποίησης, μεταξύ άλλων για τα δεδομένα· την ευνοϊκή μεταχείριση των εγχώριων φορέων εκμετάλλευσης όσον αφορά την προστασία και επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και άλλης εθνικής νομοθεσίας· και τον περιορισμό της πρόσβασης ξένων εταιρειών σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την κυβέρνηση. Οι επιχειρήσεις της ΕΕ υπόκεινται σε επαχθείς απαιτήσεις που αποτελούν προϋπόθεση για την πρόσβασή τους στην κινεζική αγορά, όπως η δημιουργία κοινών επιχειρήσεων με τοπικές επιχειρήσεις ή η μεταφορά βασικών τεχνολογιών στους κινέζους εταίρους τους. Ένας από τους τομείς στους οποίους η **απουσία αμοιβαιότητας στην πρόσβαση στην αγορά** είναι ιδιαίτερα αισθητή είναι οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Ενώ οι εταιρείες χρηματοπιστωτικής τεχνολογίας (*fintech*) και διαδικτυακών πληρωμών, οι πάροχοι πιστωτικών καρτών, οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές εταιρείες της Κίνας επεκτείνουν την παρουσία τους στην ΕΕ, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις βρίσκονται αντιμέτωπες με την άρνηση της πρόσβασής τους στην κινεζική αγορά.

Δεδομένου του μεγέθους των εμπορικών και επενδυτικών μας δεσμών, είναι σημαντικό να **αναπτυχθεί μια πιο ισόρροπη και βασισμένη στην αμοιβαιότητα οικονομική σχέση.**

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με διάφορα μέσα όπως η συνεργασία με την Κίνα σε διεθνή φόρουμ για την αναβάθμιση των κανόνων και την επίτευξη αποφασιστικής προόδου στις διμερείς διαπραγματεύσεις, αλλά και η χρήση εργαλείων όπως τα μέσα εμπορικής άμυνας τα οποία εκσυγχρονίστηκαν και ενισχύθηκαν πρόσφατα.

Ο **Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου** αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του πολυμερούς εμπορικού συστήματος, αλλά οι κανόνες του πρέπει να εκσυγχρονιστούν και να καλυφθούν ορισμένα κενά προκειμένου να εξασφαλίζεται ο ανταγωνισμός επί ίσοις όροις και να εξαλειφθούν οι αθέμιτες πρακτικές που εφαρμόζει η Κίνα. Η Κίνα θα πρέπει να συμμετάσχει εποικοδομητικά σε αυτές τις προσπάθειες, μεταξύ άλλων μέσω της κοινής ομάδας εργασίας για τη μεταρρύθμιση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η οποία συστάθηκε με την ευκαιρία της συνόδου κορυφής ΕΕ-Κίνας του 2018. Μια κορυφαία προτεραιότητα από την άποψη αυτή –και ένας δείκτης δέσμευσης της Κίνας– είναι να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις για αυστηρότερες ρυθμίσεις όσον αφορά τις επιδοτήσεις προς τη βιομηχανία. Η επίτευξη προόδου όσον αφορά την εξάλειψη της αναγκαστικής μεταφοράς τεχνολογίας θα είναι επίσης ζωτικής σημασίας.

Διαπραγματεύσεις για μια **συνολική συμφωνία για τις επενδύσεις** διεξάγονται από το 2013. Η συμφωνία αυτή θα αποτελούσε βασικό εργαλείο για την επανεξισορρόπηση των επενδυτικών σχέσεων και την εξασφάλιση δίκαιης και ίσης μεταχείρισης για τις εταιρείες της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στην Κίνα, καθώς και για να έχουν ασφάλεια δικαίου οι κινεζικές επιχειρήσεις σε ολόκληρη την ενιαία αγορά. Τα δύο μέρη θα πρέπει να επιτύχουν ουσιαστική πρόοδο στις διαπραγματεύσεις κατά τη διάρκεια του 2019 προκειμένου να καταλήξουν σε μια φιλόδοξη συμφωνία το 2020.

Η υπογραφή της **διμερούς συμφωνίας ΕΕ-Κίνας για την ασφάλεια της αεροπορίας κατά τις προσεχείς εβδομάδες** θα ενισχύσει το εμπόριο αεροσκαφών και συναφών προϊόντων και θα εξασφαλίσει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο ασφάλειας των αερομεταφορών.

Η ταχεία ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τη **συμφωνία σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις** θα είναι καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση της αμοιβαίας αναγνώρισης των γεωγραφικών ενδείξεων στις αγορές των δύο πλευρών.

Οι εξαγωγές γεωργικών προϊόντων και τροφίμων της ΕΕ στην Κίνα υπόκεινται σε μεροληπτικές, απρόβλεπτες και επαχθείς διαδικασίες, υπερβολικές καθυστερήσεις και αποφάσεις που δεν έχουν επιστημονική βάση. Εκτός από τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις, η Επιτροπή θα συζητήσει με τα κράτη μέλη τις τρέχουσες διαδικασίες ώστε να διαπραγματευθεί με μία φωνή. Η Κίνα θα πρέπει να αντιμετωπίζει την ΕΕ ως ενιαία οντότητα για τις εξαγωγές γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, εφαρμόζοντας παράλληλα την αρχή της περιφερειοποίησης.

Όλα τα παραπάνω θα καταδείξουν τη δέσμευση της Κίνας για μια αμοιβαία επωφελή οικονομική σχέση.

Δράση 5: Προκειμένου να επιτευχθεί μια πιο ισόρροπη και χαρακτηριζόμενη από αμοιβαιότητα οικονομική σχέση, η ΕΕ καλεί την Κίνα να υλοποιήσει τις υφιστάμενες κοινές δεσμεύσεις ΕΕ-Κίνας. Σε αυτές περιλαμβάνονται η μεταρρύθμιση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, ιδίως όσον αφορά τις επιδοτήσεις και τις αναγκαστικές μεταφορές τεχνολογίας, και η σύναψη διμερών συμφωνιών για τις επενδύσεις έως το 2020, τις γεωγραφικές ενδείξεις εντός σύντομου διαστήματος και την ασφάλεια της αεροπορίας κατά τις προσεχείς εβδομάδες.

Η ΕΕ διαθέτει ανοικτή αγορά δημοσίων συμβάσεων, η οποία είναι η μεγαλύτερη στον κόσμο. Ταυτόχρονα, οι εταιρείες της ΕΕ αντιμετωπίζουν συχνά δυσκολίες πρόσβασης σε ευκαιρίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων στις κινεζικές αλλά και σε άλλες ξένες αγορές, ιδίως σε τομείς στους οποίους οι εταιρείες της ΕΕ είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστικές (π.χ. εξοπλισμός μεταφορών, τηλεπικοινωνίες, παραγωγή ενέργειας, ιατρικός εξοπλισμός και κατασκευαστικές υπηρεσίες). Αυτή η **τάση προστατευτισμού αυξάνεται**.

Η αναθεωρημένη πρόταση της Επιτροπής για ένα διεθνές μέσο για τις δημόσιες συμβάσεις (IPI)¹⁵ υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2016. Ο εν λόγω κανονισμός θα αυξήσει τη δυνατότητα άσκησης επιρροής της ΕΕ για τη διαπραγμάτευση της αμοιβαιότητας και του ανοίγματος της αγοράς, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις της ΕΕ.

Δράση 6: Για την προώθηση της αμοιβαιότητας και του ανοίγματος ευκαιριών σύναψης δημόσιων συμβάσεων στην Κίνα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να εγκρίνουν το διεθνές μέσο για τις δημόσιες συμβάσεις πριν από το τέλος του 2019.

V. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης και εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού

Η ΕΕ χρειάζεται μια προδραστική προσέγγιση για την ενίσχυση της οικονομικής της ανταγωνιστικότητας και την εξασφάλιση ανταγωνισμού επί ίσοις όροις. Θα συνεχίσει να λαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα για την ενίσχυση της ενιαίας αγοράς, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητάς της να διοχετεύει επενδύσεις εκεί όπου διακυβεύονται στρατηγικά συμφέροντα της ΕΕ.

Η δημιουργία μιας **ενιαίας αγοράς για τις δημόσιες συμβάσεις** είναι ένα από τα βασικά επιτεύγματα της εσωτερικής αγοράς. Η δημοσίευση των προσκλήσεων υποβολής προσφορών σε ολόκληρη την ΕΕ διασφαλίζει τη διαφάνεια και δημιουργεί ευκαιρίες για τις εταιρείες σε όλη την ΕΕ. Η καλύτερη εφαρμογή των κανόνων θα εξασφαλίσει την ποιότητα και την ασφάλεια σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, την οικονομική αποδοτικότητα και τη βιωσιμότητα των έργων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι σημαντικό μέρος των δημόσιων επενδύσεων στην οικονομία της ΕΕ δαπανάται μέσω των δημόσιων συμβάσεων (2 τρισεκατομμύρια EUR ετησίως, ποσό που αντιπροσωπεύει το 14 % του ΑΕΠ της ΕΕ), μια πιο στρατηγική προσέγγιση μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο.

Ως εκ τούτου, μια πιο στρατηγική προσέγγιση του πλαισίου της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, αν και **αντικατοπτρίζει τον ολοένα και πιο παγκόσμιο χαρακτήρα των**

¹⁵ Τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση των αγαθών και υπηρεσιών τρίτων χωρών στην εσωτερική αγορά της Ένωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και τις διαδικασίες που υποστηρίζουν τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την πρόσβαση των αγαθών και υπηρεσιών της Ένωσης στις αγορές δημοσίων συμβάσεων τρίτων χωρών, COM(2016)034 final της 29.1.2019.

αγορών δημοσίων συμβάσεων, θα μπορούσε να συμβάλει στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση εμποδίων και κενών που παρεμποδίζουν την εξασφάλιση ανταγωνισμού επί ίσοις όροις στην πράξη. Για παράδειγμα, οι κανόνες θα μπορούσαν να αναθεωρηθούν ή να ενισχυθεί η εφαρμογή τους, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που διεξάγονται στην ΕΕ βάσει διεθνών συμφωνιών¹⁶ συμμορφώνονται με τις αρχές της Συνθήκης περί διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης. Επιπλέον, οι δημόσιες συμβάσεις για έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο ποιότητας, ασφάλειας, βιωσιμότητας και κοινωνικής ευθύνης.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα εκδώσει **κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το νομικό πλαίσιο για την πρόσβαση ξένων προσφερόντων και αγαθών στην αγορά της ΕΕ**, λαμβάνοντας υπόψη τους ενωσιακούς και τους διεθνείς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, μεταξύ άλλων για τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, καθώς και τον σεβασμό των προτύπων ασφάλειας, των εργασιακών και περιβαλλοντικών προτύπων και των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

Δράση 7: Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται υπόψη όχι μόνο οι τιμές αλλά και υψηλά επίπεδα εργασιακών και περιβαλλοντικών προτύπων, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει κατευθυντήριες γραμμές έως τα μέσα του 2019 σχετικά με την πρόσβαση ξένων προσφερόντων και αγαθών στην αγορά δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ. Η Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη, θα προβεί σε επισκόπηση της εφαρμογής του ισχύοντος πλαισίου για τον εντοπισμό ελλείψεων πριν από το τέλος του 2019.

Τα εργαλεία πολιτικής της ΕΕ δεν αντιμετωπίζουν πλήρως τις επιπτώσεις που έχουν στην εσωτερική αγορά της ΕΕ οι επιδοτήσεις που χορηγούνται από ξένες κυβερνήσεις. Τα μέσα της πολιτικής ανταγωνισμού της ΕΕ εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις σε όλους τους οικονομικούς φορείς, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους. Οι κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις καλύπτουν μόνο τις ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη. Επιπλέον, ο έλεγχος των συγκεντρώσεων στην ΕΕ δεν επιτρέπει στην Επιτροπή να παρεμβαίνει κατά της εξαγοράς ευρωπαϊκών εταιρειών με μοναδικό επιχείρημα ότι ο αγοραστής επωφελήθηκε από επιδοτήσεις χωρών εκτός της ΕΕ. Τα μέσα εμπορικής άμυνας χρησιμοποιούνται για επιδοτήσεις οι οποίες επηρεάζουν την τιμή των προϊόντων που εισάγονται στην ΕΕ. Ωστόσο, τα μέσα αυτά δεν καλύπτουν όλες τις ενδεχόμενες επιπτώσεις των αθέμιτων επιδοτήσεων ή της στήριξης από τρίτες χώρες.

Για να καλυφθεί αυτό το κενό, είναι αναγκαίο να **προσδιοριστεί ο τρόπος με τον οποίο η ΕΕ θα μπορούσε να αντιμετωπίσει κατάλληλα τις στρεβλωτικές επιπτώσεις από τις ιδιοκτησίες ξένων κρατών και την κρατική χρηματοδότηση ξένων εταιρειών στην εσωτερική αγορά της ΕΕ**.

Δράση 8: Για την πλήρη αντιμετώπιση των στρεβλωτικών επιπτώσεων των ιδιοκτησιών ξένων κρατών και της κρατικής χρηματοδότησης στην εσωτερική αγορά, η Επιτροπή θα προσδιορίσει πριν από το τέλος του 2019 πώς θα καλύψει τα υφιστάμενα κενά στο δίκαιο της ΕΕ.

¹⁶ Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, τα έργα που εκτελούνται σε συνεργασία με τρίτες χώρες υλοποιούνται μέσω διεθνών συμφωνιών. Στο πλαίσιο αυτών των συμφωνιών, τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν ειδικούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις. Στην περίπτωση αυτή, δεν εφαρμόζονται τα μέσα σύναψης συμβάσεων της ΕΕ, αλλά οι ειδικοί αυτοί κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις πρέπει να συμμορφώνονται με τις βασικές αρχές της Συνθήκης περί διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης.

Στο πλαίσιο της ανανεωμένης στρατηγικής για τη βιομηχανική πολιτική¹⁷, η ΕΕ θα πρέπει να **προωθήσει τη βιομηχανική διασυννοριακή συνεργασία, με ισχυρούς ευρωπαϊκούς φορείς, σε σχέση με στρατηγικές αλυσίδες αξίας** που είναι καίριας σημασίας για την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας και τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ. Το Στρατηγικό Φόρουμ για Σημαντικά Σχέδια Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο, καθώς και η υλοποίηση συλλογικών πρωτοβουλιών όπως το προσφάτως συμφωνηθέν συντονισμένο σχέδιο δράσης της ΕΕ για την τεχνητή νοημοσύνη¹⁸ και το σχέδιο ευρωπαϊκής συμμαχίας για τους συσσωρευτές¹⁹.

Με βάση την **ευρωπαϊκή στρατηγική για την τεχνητή νοημοσύνη**²⁰, το **συντονισμένο σχέδιο** καθορίζει σειρά επιχειρησιακών μέτρων με στόχο τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου των επενδύσεων και τη στήριξη της Ευρώπης ώστε να αναδειχτεί πρώτη δύναμη παγκοσμίως στην ανάπτυξη και διάδοση τεχνητής νοημοσύνης η οποία θα είναι πρωτοπόρος, ασφαλής και σύμφωνη με δεοντολογικούς κανόνες. Οι κοινές αυτές δράσεις επικεντρώνονται κυρίως στην αύξηση των επενδύσεων, την αύξηση των διαθέσιμων δεδομένων, την προώθηση ταλέντων και την εξασφάλιση εμπιστοσύνης. Η στενότερη και αποτελεσματικότερη αυτή συνεργασία είναι απαραίτητη για την εφαρμογή της βασισμένης σε αξίες ενωσιακής προσέγγισης της ανθρωποκεντρικής και αξιόπιστης τεχνητής νοημοσύνης, που αποτελεί βασική προϋπόθεση για ευρεία αποδοχή.

Το **στρατηγικό σχέδιο δράσης για τους συσσωρευτές** του Μαΐου 2018 αποσκοπεί στη δημιουργία ενός ανταγωνιστικού, βιώσιμου και καινοτόμου «οικοσυστήματος» συσσωρευτών στην Ευρώπη, που θα καλύπτει ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα. Οι συσσωρευτές είναι καίριας σημασίας για την αποθήκευση ενέργειας και την καθαρή κινητικότητα, και θα έχουν στρατηγική σημασία για τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας της ΕΕ. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη διασφάλιση αξιόπιστου εφοδιασμού με πρώτες ύλες και πρόσβασης σε σπάνιες γαίες.

Για να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της ΕΕ, ακόμη και σε τομείς όπου δεν εφαρμόζεται για τις ενωσιακές επιχειρήσεις η αμοιβαία πρόσβαση στην αγορά, η ΕΕ χρειάζεται ένα **φιλόδοξο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»**²¹, **ανοικτό σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς προκειμένου να παραμείνει στην πρωτοπορία της παγκόσμιας έρευνας και καινοτομίας**. Θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει σαφείς κανόνες σχετικά με την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και να

¹⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων - Επενδύοντας στην έξυπνη, καινοτόμο και βιώσιμη βιομηχανία - Μια ανανεωμένη στρατηγική για τη βιομηχανική πολιτική της ΕΕ, COM (2017) 0479 final της 13.9.2017.

¹⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Συντονισμένο σχέδιο για την τεχνητή νοημοσύνη, COM(2018) 795 final της 7.12.2018.

¹⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Βιώσιμη κινητικότητα για την Ευρώπη: ασφαλής, συνδεδεμένη και καθαρή, Παράρτημα 2 Στρατηγικό σχέδιο δράσης για τους συσσωρευτές, COM (2018) 293 final της 17.5.2018.

²⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Τεχνητή νοημοσύνη για την Ευρώπη, COM(2018) 237 final της 25.4.2018.

²¹ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαίσου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, COM (2018) 435 final της 7.6.2018.

καθιστά δυνατή την αποτελεσματική αμοιβαία πρόσβαση σε χρηματοδότηση της έρευνας και της ανάπτυξης.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να καταλήξουν σύντομα σε συμφωνία σχετικά με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη».

VI. Ενίσχυση της ασφάλειας των υποδομών ζωτικής σημασίας και της τεχνολογικής βάσης

Οι ξένες επενδύσεις σε στρατηγικούς τομείς, οι εξαγορές περιουσιακών στοιχείων ζωτικής σημασίας, οι τεχνολογίες και οι υποδομές στην ΕΕ, η συμμετοχή στη θέσπιση ενωσιακών προτύπων και η προμήθεια κρίσιμου εξοπλισμού μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια της ΕΕ. Τούτο ισχύει ιδιαίτερα για τις υποδομές ζωτικής σημασίας, όπως τα δίκτυα 5G που θα είναι σημαντικά για το μέλλον μας και πρέπει να είναι απολύτως ασφαλή.

Τα δίκτυα 5G θα παρέχουν τη μελλοντική ραχοκοκαλιά των κοινωνιών και των οικονομιών μας, συνδέοντας δισεκατομμύρια αντικείμενα και συστήματα, συμπεριλαμβανομένων ευαίσθητων συστημάτων τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών σε κρίσιμους τομείς. Οποιαδήποτε ευπάθεια στα δίκτυα 5G θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο εκμετάλλευσης προκειμένου να υπονομευθούν τα εν λόγω συστήματα και οι ψηφιακές υποδομές, προκαλώντας ενδεχομένως πολύ σοβαρές ζημιές. Μια σειρά από μέσα της ΕΕ, μεταξύ άλλων η οδηγία για την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών²², η πρόσφατα εγκριθείσα πράξη για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο²³, και ο ευρωπαϊκός κώδικας ηλεκτρονικών επικοινωνιών²⁴, θα καταστήσουν δυνατή την ενίσχυση της συνεργασίας για την αντιμετώπιση των κυβερνοεπιθέσεων και θα επιτρέψουν στην ΕΕ να ενεργεί συλλογικά για την προστασία της οικονομίας και της κοινωνίας της.

Η Επιτροπή θα εκδώσει, μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σύσταση για κοινή προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τους κινδύνους για την ασφάλεια των δικτύων 5G, με βάση συντονισμένα μέτρα της ΕΕ για την εκτίμηση και τη διαχείριση των κινδύνων, ένα αποτελεσματικό πλαίσιο συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών, καθώς και κοινή επίγνωση της κατάστασης σε επίπεδο ΕΕ που θα καλύπτει κρίσιμα δίκτυα επικοινωνιών.

Επιπλέον, στις 8 Μαρτίου 2019, η Επιτροπή και η Ύπατη Εκπρόσωπος πρότειναν τη **θέσπιση οριζόντιου συστήματος κυρώσεων για την αντιμετώπιση των κυβερνοεπιθέσεων**. Το προτεινόμενο καθεστώς έχει παγκόσμια εμβέλεια και θα επιτρέψει μια ευέλικτη αντίδραση σε επίπεδο ΕΕ, ανεξαρτήτως του τόπου από τον οποίο εξαπολύονται οι κυβερνοεπιθέσεις και ανεξαρτήτως του αν πραγματοποιούνται από κρατικούς ή μη κρατικούς φορείς. Το εν λόγω σύστημα κυρώσεων, όταν εγκριθεί, θα επιτρέψει στην Ένωση να αντιμετωπίζει κυβερνοεπιθέσεις με «σημαντικές επιπτώσεις»,

²² Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση, ΕΕ L 194 της 19.7.2016, σ. 1.

²³ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον ENISA, τον «οργανισμό της ΕΕ για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο», και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 526/2013, καθώς και σχετικά με την πιστοποίηση της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών («πράξη για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο»), COM(2017) 0477 final της 13.9.2017.

²⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, ΕΕ L 321 της 17.12.2018, σ. 36.

οι οποίες απειλούν την ακεραιότητα και την ασφάλεια της ΕΕ, των κρατών μελών της και των πολιτών της.

Η ΕΕ θα στηρίζει πολυμερείς προσπάθειες, ιδίως στο πλαίσιο της G20, για την προώθηση ελεύθερων και ασφαλών ροών δεδομένων με βάση την αυστηρή προστασία της ιδιωτικής ζωής όσον αφορά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Δράση 9: Για την προστασία από ενδεχόμενες σοβαρές επιπτώσεις στην ασφάλεια των ψηφιακών υποδομών ζωτικής σημασίας απαιτείται μια κοινή προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την ασφάλεια των δικτύων 5G. Για την εκκίνηση της διαδικασίας αυτής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκδώσει σύσταση μετά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Ο νέος κανονισμός για τη **θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων** θα τεθεί σε ισχύ τον Απρίλιο του 2019 και θα εφαρμοστεί πλήρως από τον Νοέμβριο του 2020²⁵. Θα αποτελέσει ένα ισχυρό μέσο για τον εντοπισμό και την ευαισθητοποίηση όσον αφορά τις ξένες επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία, τεχνολογίες και υποδομές ζωτικής σημασίας. Θα επιτρέψει περαιτέρω να εντοπίζονται και να αντιμετωπίζονται από κοινού οι απειλές για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη που εκδηλώνονται λόγω εξαγορών σε ευαίσθητους τομείς.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιήσουν την περίοδο μεταξύ της έναρξης ισχύος και της έναρξης εφαρμογής του κανονισμού για να προβούν στις αναγκαίες αλλαγές στις εθνικές τους εσωτερικές πρακτικές και νομοθεσίες και να δημιουργήσουν τις διοικητικές δομές ώστε να διασφαλίσουν την αποτελεσματική συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ με την Επιτροπή σύμφωνα με τους θεσπισμένους μηχανισμούς.

Δράση 10: Για τον εντοπισμό και την ευαισθητοποίηση ως προς τους κινδύνους ασφάλειας που ενέχουν οι ξένες επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία, τεχνολογίες και υποδομές ζωτικής σημασίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την ταχεία, πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων.

Οι κανόνες της ΕΕ σχετικά με τον **έλεγχο των εξαγωγών αγαθών διπλής χρήσης** επιτρέπουν στην Ένωση να παρακολουθεί τις εξαγωγές βασικών τεχνολογιών και να τις ελέγχει για λόγους ασφαλείας. Η πρόταση της Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό του κανονισμού ελέγχου των εξαγωγών²⁶ περιλαμβάνει την κυβερνοασφάλεια και την τεχνολογία επιτήρησης. Ο κανονισμός θα ενισχύσει την ικανότητα της ΕΕ να προσαρμόζεται στους εξελισσόμενους κινδύνους για την ασφάλεια και στις ταχείες τεχνολογικές εξελίξεις μετριάζοντας τις επιπτώσεις τους.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να θεσπίσουν, το συντομότερο δυνατόν, **εκσυγχρονισμένους ενωσιακούς κανόνες σχετικά με τον έλεγχο των εξαγωγών**.

VII. Συμπέρασμα

Η Επιτροπή και η Ύπατη Εκπρόσωπος **καλούν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να εγκρίνει τις ακόλουθες δράσεις**.

²⁵ [Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση](#) (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

²⁶ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί ενωσιακού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών, της μεταφοράς, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας και της διαμετακόμισης ειδών διπλής χρήσης (αναδιατύπωση), COM(2016) 616 final της 28.9.2016.

Δράση 1: Η ΕΕ θα ενισχύσει τη συνεργασία της με την Κίνα με στόχο την ανάληψη κοινών ευθυνών και στους τρεις πυλώνες των Ηνωμένων Εθνών: τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ειρήνη και την ασφάλεια, την ανάπτυξη.

Δράση 2: Για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, η ΕΕ καλεί την Κίνα να κορυφώσει τις εκπομπές της πριν από το 2030, σύμφωνα με τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού.

Δράση 3: Η ΕΕ θα εμβαθύνει τη συνεργασία της με την Κίνα σε θέματα ειρήνης και ασφάλειας, αξιοποιώντας τη θετική συνεργασία στο πλαίσιο του κοινού ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης για το Ιράν.

Δράση 4: Στο πλαίσιο της διατήρησης του ενδιαφέροντός της για σταθερότητα, βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και χρηστή διακυβέρνηση στις χώρες εταίρους, η ΕΕ θα εφαρμόσει πιο αποφασιστικά τις υφιστάμενες διμερείς συμφωνίες και χρηματοδοτικά μέσα και θα συνεργαστεί με την Κίνα ώστε να ακολουθούνται οι ίδιες αρχές μέσω της εφαρμογής της στρατηγικής της ΕΕ για τη σύνδεση Ευρώπης και Ασίας.

Δράση 5: Προκειμένου να επιτευχθεί μια πιο ισόρροπη και βασιζόμενη στην αμοιβαιότητα οικονομική σχέση, η ΕΕ καλεί την Κίνα να υλοποιήσει τις υφιστάμενες κοινές δεσμεύσεις ΕΕ-Κίνας. Σε αυτές περιλαμβάνονται η μεταρρύθμιση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, ιδίως όσον αφορά τις επιδοτήσεις και τις αναγκαστικές μεταφορές τεχνολογίας, καθώς και η σύναψη διμερών συμφωνιών όσον αφορά τις επενδύσεις, έως το 2020, τις γεωγραφικές ενδείξεις, σε σύντομο διάστημα, και την ασφάλεια της αεροπορίας, εντός των προσεχών εβδομάδων.

Δράση 6: Για την προώθηση της αμοιβαιότητας και του ανοίγματος ευκαιριών σύναψης δημόσιων συμβάσεων στην Κίνα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να εγκρίνουν το διεθνές μέσο για τις δημόσιες συμβάσεις πριν από το τέλος του 2019.

Δράση 7: Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται υπόψη όχι μόνο οι τιμές αλλά και υψηλά επίπεδα εργασιακών και περιβαλλοντικών προτύπων, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει κατευθυντήριες γραμμές έως τα μέσα του 2019 σχετικά με την πρόσβαση ξένων προσφερόντων και αγαθών στην αγορά δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ. Η Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη, θα προβεί σε επισκόπηση της εφαρμογής του ισχύοντος πλαισίου για τον εντοπισμό κενών πριν από το τέλος του 2019.

Δράση 8: Για την πλήρη αντιμετώπιση των στρεβλωτικών επιπτώσεων των ιδιοκτησιών ξένων κρατών και της κρατικής χρηματοδότησης στην εσωτερική αγορά, η Επιτροπή θα προσδιορίσει πριν από το τέλος του 2019 πώς θα καλύψει τα υφιστάμενα κενά στο δίκαιο της ΕΕ.

Δράση 9: Για την προστασία από ενδεχόμενες σοβαρές επιπτώσεις στην ασφάλεια των ψηφιακών υποδομών ζωτικής σημασίας απαιτείται μια κοινή προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την ασφάλεια των δικτύων 5G. Για την εκκίνηση της διαδικασίας αυτής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκδώσει σύσταση μετά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Δράση 10: Για τον εντοπισμό και την ευαισθητοποίηση ως προς τους κινδύνους ασφάλειας που ενέχουν οι ξένες επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία, τεχνολογίες και υποδομές ζωτικής σημασίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την ταχεία, πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων.